

R

REVEIL-SERIE

BENT U BEKEERD?

BERNARDUS SMIJTEGELT

No. 538

OKTOBER 2017

BERNARDUS SMIJTEGELT

Bernardus Smijtegelt is een van de bekendste predikanten uit de tijd van de Nadere Reformatie. Hij werd geboren op 20 augustus 1665 te Goes, als zoon van Marinus Smijtegelt (boekverkoopster) en Anna Lambregtse. De familie was afkomstig van Tholen.

Smijtegelt studeerde theologie in Utrecht waar hij veel contact had met de hoogleraar Melchior Leydekker. In 1686 verdedigde hij bij hem een aantal stellingen over Augustinus en diens werk "Over de eenheid der kerk". Hij droeg deze op aan zijn vader, en aan zijn oom Petrus Smijtegelt, predikant te Middelburg. Zijn medestudenten achtten hem hoog vanwege zijn godsvrucht en heel zijn houding.

Hij was op en top een Zeeuw: zijn studiejaren in Utrecht waren de enige die hij doorbracht buiten Zeeland. Smijtegelt bleef ongehuwd. In 1689 werd hij bevestigd tot predikant te Borssele. Van daar vertrok hij in 1692 naar zijn geboortestad Goes. Kort na zijn komst daar gaf hij blijk van wijsheid en pastoraal inzicht bij

een hevige twist rondom de benoeming van een paar rentmeesters.

In 1695 nam hij de herdersstaf op in de gemeente van Middelburg. Hij verwierf zich daar in de loop der jaren grote invloed en aanzien als trouwe pastor en bovenal prediker. Smijtegelt was een populaire predikant die gewoon was voor de vuist weg het woord te voeren. “Zijn stem was zeer fors, ‘als een klok die het kerkgebouw tot in de hoeken vervulde’. In zijn jongere jaren sprak hij met ‘een lijmerige preektoon’. Maar later liet hij dat varen - hij had zulke hulpmiddelen om zijn bevindelijkheid te bewijzen volstrekt niet nodig - en sprak hij eenvoudig en natuurlijk” (dr. M.J.A. de Vrijer, Ds. Bernardus Smijtegelt en zijn “Gekrookte Riet”, pg. 127). Hij had een levendige stijl. Zelf heeft hij geen van zijn preken volledig opgetekend. Sommigen hebben geprobeerd ze op te nemen, van wie Maria Boter de meest bekende is. Hij was zeer geliefd. Algemeen betitelde men hem als vader Smijtegelt, of ‘de oude van het Singel’. Hij verstond het zich als boeteprediker te richten tot alle lagen der samenleving. Kwa-

den van allerlei aard werden door hem aan de orde gesteld. Niemand, hoog of laag, werd door hem gespaard. Dus viel hem ook smaad ten deel. Verder was zijn prediking een doorgaande oproep tot het beoefenen van persoonlijke godsvrucht. In eigen persoon stelde hij een voorbeeld van zuivere wandel, in ootmoed en eenvoud, ook in geloof.

Sinds 1729 leed hij aan erge, lichamelijke pijnen en was hij meer dan eens ziek. In 1735 werd hem eervol emeritaat verleend. Op 6 mei 1739 ontsliep hij.

Veel preken van Smijtegelt worden thans nog opnieuw uitgegeven en met veel zegen gelezen. Bijzonder is dat hij 145 preken heeft gehouden over Mattheüs 12:20-21. Ze werden in twee delen uitgegeven onder de titel “Het gekrookte riet” (’s-Gravenhage en Middelburg 1744).

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 3, blz. 337-340.

De hiernavolgende preek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands.

Ze is afkomstig uit het boek “Keurstoffen, of Verzameling van vyftig uitmuntende Predicati- en, waaronder eenige over zeer gewigtige practicale stoffen”. Het is de 14e preek (blz. 174-186). De bundel is uitgegeven bij J. van der Vliet Cz. te Rotterdam in 1835. De hertaling van de 13e preek over Jesaja 55:7a verscheen in september 2017 (nr. 537). De 15e preek over Jesaja 55:7c is hertaald uitgekomen in december 2013 als jubileumuitgave bij de verschijning van nummer 500 van de Reveil-serie.

BENT U BEKEERD?

door

BERNARDUS SMIJTEGELT

*“En hij bekere Zich tot de HEERE, ...
en tot onze God”.*
Jesaja 55:7a

We lezen in Jesaja 59:2: ‘Uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen u en tussen uw God, en uw zonden verbergen het aangezicht van u, dat Hij niet hoort.’

Het is allereerst een waarheid dat de zondaar niet door God verhoord wordt als hij bidt. De blindgeborene zei voor de raad van de Fari-zeeën: Ik weet het, en u weet het, en heel de wereld weet het dat God de zondaars niet hoort, Johannes 9:31. ‘Het offer der goddelozen is de HEERE een gruwel’, Spreuken 15:8. Zijn gebed is tot zonde.

Het is ook een waarheid dat er geen omgang

is tussen God en de zondaar, zolang hij goddeloos blijft. Uw zonden maken een scheiding tussen u en uw God. Ze maken een scheiding in deze tijd en ná deze tijd, als er geen tijd meer zal zijn. Als zij in de hel zullen zijn, is de scheiding onherstelbaar. Dan zullen ze moeten zeggen, zoals in Lukas 16:26 gezegd wordt: ‘Tussen ons en u is een grote kloof gevestigd.’ Daardoor zullen zij die in de hemel zijn niet bij hen kunnen komen; en die in de hel zijn, zullen niet in de hemel kunnen komen.

De zonden maken niet alleen een scheiding na de dood, maar ze maken die scheiding ook tussen God en de zondaar in dit leven. Overspel geeft een scheiding tussen man en vrouw, oproer maakt een scheiding tussen een koning en zijn onderdanen, ondeugd en ongehoorzaamheid zorgen voor een scheiding tussen ouders en hun kinderen. Iemand die in het geheim praatjes rondstrooit, neemt daarmee afscheid van zijn belangrijkste vriend. Als dat onder de mensen al zo is, dan is dat tussen God en de zondaar nog veel meer. Wanneer iemand zijn goddeloze weg niet wil verlaten, maakt God een scheiding. Toen

Adam zondigde, maakte de zonde een scheiding tussen God en hem. Zo is het in onze tijd ook: als men zondigt, wijkt God; de zondaar is niet meer met God verenigd.

Maar het is niet alleen een waarheid dat de zonden een scheiding maken, en dat God daardoor van hen weggaat; het is ook waar dat er weer een vereniging met God kan komen. De zondaar is nooit zó ver van God vandaan, dat hij niet meer met God verenigd kan worden. Maar hij hoeft nooit te verwachten dat de Heere naar hem zal omzien, behalve als hij zijn goddeloze weg wil verlaten. Zullen een vader of een moeder hun kind niet opnieuw aannemen als het met berouw terugkeert? Zo doet God het ook, als de zondaar schreit en zegt: ‘Ik ben een verloren mens! Ik zal opstaan en belijden dat ik gezondigd heb, en ik zal al mijn wapens aan Gods voeten neerleggen.’ Wat doet God dan? Stoot Hij zo’n schepsel voor het hoofd, en zegt Hij dan dat Hij niets met hem te maken wil hebben? Nee, integendeel! ‘O’, zegt God, ‘nu u zó komt en uw goddeloze weg en uw ongerechte gedachten verlaat, nu zal Ik Mij over u

ontfermen.’ Het gevolg daarvan zal genade betekenen. ‘Ik zal u genadig zijn en Ik zal het zo beschikken dat uw grote zonden u al vergeven zijn.’ De Heere vergeeft menigvuldig, en Hij scheldt in ruime mate kwijt. Laat ons dit toch opmerken, bekeerden en onbekeerden! Wie bekeerd is, kent en ondervindt het. En onbekeerde mensen, och, dat God het u moge geven!

Geliefden, hebt u daar nu lust in om vertrouwelijk met de Heere te mogen omgaan en menigvuldige vergeving te ontvangen? Dan moet u gehoor geven aan wat de Heere van u eist.

‘Wel, zondaar’, zegt de Heere, ‘als u gemeenschap met Mij wilt hebben, dan eis Ik twee dingen van u. Het eerste is dat u uw zondige weg verlaat. Het tweede dat u zich bekeert.’

Dan zullen ze zeggen: ‘Heere, hoe durven wij U onder ogen te komen? We hebben het er zo slecht van af gebracht!’ Maar God zegt: ‘Ik zal Mij over u ontfermen, en Ik zal u menigvuldig vergeven.’ ‘Wel’, zegt de zondaar, ‘Heere, dat kan niet in mijn gedachten opkomen dat U zó met mij zult handelen. Maar dan zegt God:

‘Denk er eens aan dat Mijn gedachten zó ver

van de uwe zijn als de hemel van de aarde.’

De laatste keer¹ luisterden we naar de eerste eis die God stelde: de goddeloze moet zijn weg verlaten en de ongerechte man zijn gedachten. Nu moeten we letten op de tweede eis: bekeer u tot de Heere, en tot onze God. En als het God behaagt, willen we bij de eerstvolgende gelegenheid² spreken over het belangrijke gevolg en het nut dat hier voor de zondaar in ligt, zodat hij weet dat hij dit niet tevergeefs doet. Want dan zegt God: ‘Zo zal Hij Zich over hem ontfermen, en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldig.’

In deze tweede eis die God stelt en waarover we nu spreken, zijn er drie zaken:

1. Zij moeten zich bekeren. Dat is de belangrijkste les die geleerd moet worden. Het is niet genoeg om de kwade weg te verlaten, maar zij moeten de goede weg inslaan.

1 Zie Reveil-serie, preek nr. 537 van september 2017.

2 Zie jubileumuitgave “Uw Woord is een lamp” bij de verschijning van nummer 500 van de Reveil-serie, december 2013.

2. Tot Wie zij moeten gaan: tot de Heere, en tot onze God.
3. Tegen wie dit gezegd wordt. Namelijk tot alle mensen, van welke rang of stand zij ook zijn en in welke situatie zij ook verkeren.

1.

Wat het eerste betreft, zegt de Heere: ‘U bekeert zich, Ik zie dat u begint te wankelen. U hebt het goed gezien dat het op zo’n zondige weg niet goed met u zal aflopen.’ U begint na te denken voor uzelf, en u zegt misschien wel: ‘Wat een verandering overkomt me toch!’ Maar zondaar, u hinkt op twee gedachten, en dat kan onmogelijk. Wilt u uw weg verlaten, verander dan uw manier van leven, en leef zoals de vrome kinderen van God. Weet u niet wat u doen moet? Wel, bekeer u! De bekering is zo’n goede zaak, dat God die niet op één wijze kan uitbeelden. De bekering draagt allerlei namen. We gaan die nu niet opnoemen, maar enkele wezenlijke dingen wel. Wat geeft het woord ‘bekering’ te kennen?

Het wordt in de eerste plaats gebruikt om een grote verandering aan te geven. ‘Is dat Naomi?’ vroegen de mensen. Zoiets zegt men ook als een mens bekeerd is. Wel, wel, wat is hij veranderd! Is dat die vloeker? Is dat die atheïst? ‘Is dat Paulus’, zeiden ze, ‘die vervolger? Daar staat hij nu datzelfde geloof te prediken, dat hij vroeger vervolgde! Wat is hij toch veranderd!’

Vervolgens betekent bekering dat men berouw heeft en treurt. Maar op die grondslag zal de blijdschap volgen. Waarom is de bekering een zaak waardoor men gaat treuren? Wel, er is nooit een oprechte bekering zonder dat er getreurd wordt. Het is een innige droefheid die naar God uitgaat, en die droefheid werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid.

Bekering is ook ‘tot zijn verstand komen’. God gebruikt een woord dat daarop duidt. De zondaar is voor God een dwaas. Als hij bekeerd wordt, verlaat hij zijn slechtheid en treedt hij op de weg van het verstand, Spreuken 9:6. Er is niemand wijs dan alleen hij die bekeerd wordt. Hij komt tot zichzelf, net als de verloren zoon in Lukas 15:17. Het is net als bij Nebukadne-

zar: toen er zeven tijden over hem voorbijgegaan waren, kwam zijn verstand weer in hem, Daniël 4:34.

Verder wordt in de bekering een mens omgekeerd. ‘Hoor’, zegt de Heere, ‘u staat met uw rug naar de hemel gekeerd, en met uw gezicht naar de hel! Och, u staat helemaal verkeerd. Laat Ik u omkeren, met uw gezicht naar de hemel.’ Ten slotte wordt de bekering genoemd: van zijn dwaalweg afkomen. ‘Kom van uw dwaalweg af’, zegt de Heere. ‘U bent weggelopen zoals een knecht bij zijn baas wegloopt. Dan bent u aan het dwalen en een dienaar van al wat begeerlijk is en van wellusten. Kom van uw dwaalweg af, want anders gaat u verloren. Schrik toch, want u bent zo dicht bij de hel!’ Nu zult u misschien zeggen: ‘Vertel me toch eens wat bekering inhoudt. Wat betekent het als iemand zich bekeert?’ Dat zullen we u duidelijk maken, wat het omvat als een zondaar zich bekeert.

Allereerst dit. Als een zondaar bekeerd wordt, gaat hij de weg naar de hemel hoogachten.

Voor die gebaande weg hebben ze alles over. ‘Dat is een pad dat heilig en veilig is’, zeggen ze. ‘O, wandelde ik daar toch op; op die weg moet ik zijn.’ Het betaamt alle mensen om God te vrezen, Prediker 12:13. ‘Och, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren!’ (Psalm 119:5). Dat is het eerste: zo iemand krijgt achting voor deze weg, omdat het zo’n goede weg is, zo zeggen ze. Hier blijft het niet bij, want in de tweede plaats worden al hun genegenheden in die richting omgebogen. Het is hun lust en vermaak. ‘O God’, zeggen ze, ‘buiten die weg is er geen enkel ander vermaak’. Daarmee zijn ze in hun schik. Het is de rechtvaardige een blijdschap recht te doen, zegt Spreuken 21:15. Denkt u dat het een treurig iets is om God te dienen? O nee, het is een kind toch ook tot blijdschap als het gehoorzaam is aan zijn vader en moeder? Nehemia sprak over ‘knechten, die lust hebben Uw Naam te vrezen’ (Nehemia 1:11). En Paulus zei: ‘Ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens’, Romeinen 7:22. Verder is het zo dat zij deze weg met hun hele

hart kiezen. Niet gehaast en oppervlakkig, ook niet in het openbaar, maar in hun binnenkamer, op hun knieën. En als zij dit wél op het open veld doen, gebeurt dit weloverwogen. ‘Laat ieder dienen die hij dienen wil, maar ik zal u dienen, Heere’, zeggen ze Jozua 24:15 na. Dat is hun keus, en dat doen ze heel kalm. ‘Ik kies die weg met alles wat daarbij hoort’, zeggen ze, ‘met al de bezwaren die daar tegenop komen, met al de droefheid en blijdschap die ik daarop ondervind.’

U zult ook zien dat zij metterdaad alle gelegenheden en gezelschappen gaan mijden waar ze vroeger zo gezondigd hebben. Tegelijkertijd gaan ze alle gelegenheden en gezelschappen zoeken waar God gediend wordt. Ze beginnen in hun huisgezin en overal hun manier van leven te veranderen. Zo iemand is blij dat hij reformeren mag, en met tranen in zijn ogen komt hij in een verbond met God. Ja, hij bevestigt met een eed dat hij zijn hart aan niemand anders zal geven dan aan God.

Zo iemand zegt ook: ‘Ik wil uw gebod voor eeuwig houden; zolang ik leef, zal ik U dienen.

Ik zal in Uw dienst leven en sterven. Ik hoop in leven en sterven van de Heere te zijn.’ Dan laten ze als het ware hun oren doorboren om de Heere voor eeuwig te dienen. Ze zeggen: ‘Ik moet het niet van een nietig schepsel hebben, daar mag ik mijn vertrouwen niet op vestigen. Maar ik moet op God alleen mijn vertrouwen stellen. Hij Die het goede werk in mij is begonnen, zal het ook voleindigen’, Filippenzen 1:6. Ook dankt zo iemand God dat hij bekeerd is. Zij danken God dat Hij hen uit de duisternis getrokken heeft, 1 Petrus 2:9. ‘Wat zal ik U vergelden, Heere’, zeggen ze, ‘voor al Uw weldaden die ik van U gekregen heb?’ ‘Dit overtreft alles’, zeggen ze, ‘dat U mij terecht gebracht hebt, van de hel naar de hemel. Ik zal er altijd aan denken en nooit vergeten wanneer en hoe dit is gebeurd, wat ik allemaal ondervonden heb en hoe ik daarin bevestigd ben.’ Ten slotte nog dit: er is geen sprake van bekering als er geen geloof aan te pas komt! Al zou u uzelf geheel en al tot water huilen, en al zou u elke dag vele zonden doden, zonder geloof is er geen bekering. Waarom is dat zo? Wel,

dat bekeerde schepsel moet naar Gods Zoon toe! Geliefden, dat is zo'n liefelijke daad! Een mens is vaak allang bekeerd vóór hij dat werkelijk begrijpt. De Geest van God zegt: 'Ziet u uw gebrek wel in al uw deugden?' 'Ja, Heere', zeggen ze, 'ik heb geen gerechtigheid.' Dan zegt de Heere: 'Ik heb een Middelaar voor u.' Dan krijgt hij door de *kennende* daad van het geloof de Middelaar te zien, en hij krijgt ook de *verlangende* daad van het geloof. 'Ik ben niet stil te krijgen', zeggen ze, 'ik kan het niet meer uithouden.' Daarop krijgen ze de *wagende* daad van het geloof. 'Ik zal het erop wagen', zeggen ze, 'het ga zoals het gaat, maar ik zal aan Uw voeten blijven liggen.' Vervolgens krijgen ze de *toevluchtnemende* daad van het geloof. 'U wijst mij nog niet af', zeggen ze, 'daarom wend ik me naar U toe'. Dan komt de *worstelende* daad van het geloof. Ze worstelen met de Heere, en gedragen zich vorstelijk, net als Jakob. 'Ik moet Hem hebben', zeggen ze, 'ik kan Hem niet missen.' Hierna krijgen ze de *aannemende* daad van het geloof; en dan is het zó dat ze al bezig zijn Hem aan te nemen. 'Ik

omhels U', zeggen ze, 'met al Uw verdiensten.' Daarop volgt de *toe-eigenende* daad, en zeggen ze: 'U bent de mijne, en ik de Uwe.' Dan volgt ook de *vertrouwende* daad. Ze zeggen: 'Ik zal het houden op de genade van God en de bearbeiding door Gods Geest. Ik vertrouw al mijn zaken van ziel en lichaam aan U toe, mijn man of vrouw en mijn kinderen, mijn goed en mijn bloed.' Daarop komt de *vragende* daad van het geloof. Ze zeggen tegen God de Vader: 'Wilt U mijn Vader wezen? God de Zoon, wilt U mijn Middelaar zijn? Geest van God, wilt U mij altijd geleiden? Zult U Zich wel aan mij onttrekken, drie-enige God, zult U mij nu niet liefhebben?' Het hele Woord legt er getuigenis van af dat zo'n schepsel heel gelukkig is, en daardoor zeggen ze: 'Zal ik me dan niet verblijden?' Ja, daarop krijgen ze de *verzekerende* daad van het geloof. En dan de *heiligende* daad. 'Nu wil ik me erin oefenen', zeggen ze, 'om met een onergerlijk³ geweten te leven. Ze weten dat de heiligheid voor Gods kerk een sieraad is. Onder het Oude Testament was het goud het sieraad

3 Zie Handelingen 24:16.

van de tempel, maar in de Nieuwtestamentische tijd is de heiligheid het sieraad van de kerk.

2.

Iemand zou kunnen vragen hoe deze bekering moet plaatsvinden. Allereerst zeg ik dat het niet op een gehaaste manier moet gebeuren zoals bij de mensen uit Ninevé. En evenmin op de manier van Kaïn of Judas. De bekering moet gericht zijn op de Heere. Als een zondaar in het hart geraakt wordt, vraagt hij bij wie hij zijn moet. ‘Bij Mij’, zegt God. ‘Maar’, zo zegt de zondaar, ‘ik heb het er zó slecht afgebracht dat ik nog niet onder het oog van een predikant durf te komen.’ Toch zegt God: ‘Kom bij Mij.’ ‘Kinderen van God’, zeggen ze, ‘jullie spreken me zo aan en zeggen dat ik me moet bekeren tot onze God. Maar jullie hebben gemakkelijk praten, want jullie zijn er doorheen gekomen.’ ‘Ja maar’, zeggen deze vrome mensen, ‘wij waren van nature even slecht als u. Hij is onze God geworden uit kracht van het genadeverbond, en als u zich bekeert tot onze God, zal Hij ook uw God worden.’ Als hier iemand be-

keerd is, vragen we u naar wie u toeging in de tijd van uw bekering. Ging u naar de Heere of praatte u veel met mensen? ‘O nee’, zult u zeggen, ‘wij keerden ons direct naar God.’

Wat wil dat nu zeggen dat men zich bekeert tot de Heere? Wel, het eerste is dat een zondaar die van zijn schuld overtuigd is, tijdens de kerkdienst of ergens anders, daarmee naar de Heere gaat. Bij Hem bidden en schreien zij. Dat ligt heel zuiver. Waar gaat een kind naar toe als het iets fout gedaan heeft? Naar zijn vader en moeder. Waar gaat een knecht heen als hij iets niet goed gedaan heeft. Naar zijn baas. Waar gaat een vrouw heen als ze iets helemaal verkeerd heeft gedaan? Naar haar man. Als ik en u zien dat wij ons misdragen hebben, is het goed als we naar God gaan.

Dan is er nog iets: laat het zo zijn dat uit uw bekering blijkt dat het u nergens anders om te doen is dan om God. God zegt dat u moet laten zien dat het om Zijn gunst en gemeenschap te doen is; dat u de rijkste man van de hele wereld zou zijn als u daarin zou delen. Velen zeggen:

‘Wie zal ons het goede doen zien?’ Maar de vrome mensen zeggen: ‘Verhef Gij over ons het licht van Uw aanschijn, o Heere!’

Ik wil u in de derde plaats ook vragen: ‘Durft u uw bekering wel voor de Heere open te leggen? Durft u die ook wel te laten toetsen door mensen?’ En omdat het hart bedrieglijk is en de mensen dikwijls niet zo’n goed oordeel kunnen geven, vraag ik u: Sluit u daarom uw binnenkamer weleens achter u en zegt u dan: ‘Beproof mij, Heere, en zie of bij mij een schadelijke weg is, en leid mij op de eeuwige weg’?

Ten slotte nog dit: ik wil u op het hart drukken niet te rusten vóór u hier in gunst en genade bij God bent. Zeg dan maar: ‘Ik moet nog méér gunst en genade ontvangen, ik gevoel die zoete vrede nog niet zo goed.’ Ja, bekeer u tot de Heere tot het laatste ogenblik van uw leven toe. U moet u bekeren, totdat u voor de Heere staat.

‘Ja maar’, zouden ze kunnen zeggen, ‘ik ben zo goddeloos!’ O, dan komt er in de tekst een woord van bemoediging: ‘Bekeer u tot onze God’, zeggen de kinderen van God, ‘de Heere

is ook onze God geworden, en wij waren vanuit onszelf even goddeloos als u. Bekeer u maar tot onze God, dan zal Hij uw God ook worden. Dan zult u evengoed als wij barmhartigheid vinden.’ Hoe is de Heere de God van Zijn kinderen? Hij is het niet uit kracht van het verbond der werken. Daarvoor is geen plaats na de zondeval. Hij is het ook niet uit kracht van de *bediening* van het genadeverbond. Er leven immers zovelen onder de bediening van het genadeverbond en van de verzoening. Maar Hij is het uit kracht van het vast gefundeerde genadeverbond, waarin Hij de mens genade geeft in Christus. ‘Ik zal u tot een God zijn en u zult Mij tot een volk zijn’, zegt God in dat verbond. Ik zal u tot een Vader zijn, en u zult Mij zijn tot zonen en tot dochteren.’ Begrijp het goed! God zegt: ‘Ik, God, ben uw God.’ Weet u wat dat zeggen wil? Dat betekent in de eerste plaats dat ze met God verzoend zijn. ‘Ik heb niets tegen u’, zegt God, ‘het is vrede tussen Mij en u.’ Vervolgens betekent het ook dat God hen tot Zijn volk herschapen heeft. Toen Hij de mens schiep, schiep Hij hem naar Zijn beeld. Dat beeld hebben ze

verloren door de zonde. Nu wordt hij weer herschapen naar dat beeld, Kolossenzen 3:10; en zo worden zij weer Gods volk.

Het houdt tevens in dat alles wat de drie-enige God is, heeft, doet en doen kan, ten goede is voor Zijn kinderen. God de Vader heeft voor hen Zijn besluiten genomen; het besluit der verkiezing is voor hen. Alle werken van God van de schepping en van Zijn voorzienigheid zijn voor hen bedoeld. God de Zoon heeft Zijn verdiensten, Zijn voorbede, al Zijn genadegoederen en de heerlijkheid voor hen bestemd. De Heilige Geest werkt in hen; Hij heeft voor hen Zijn geestelijke gaven, en al de beloften van het Evangelie.

Als Gods kinderen dus zeggen dat God hun God is, dan wordt daarmee bedoeld dat heel de voorzienigheid voor hen meewerkt ten goede. Juda werd naar Babel gevoerd hun ten goede, Jeremia 24:5. Alle dingen moeten medewerken ten goede voor hen die naar Gods voornemen geroepen zijn, Romeinen 8:28. De duivel en de wereld denken slechts ten kwade tegen hen, zoals de broers van Jozef tegen Jozef, maar God had het ten goede gedacht.

Er is nog iets: als iemand God als zijn God heeft, dan heeft de Heere zo'n goed hart voor hem.

Als u zich tot God bekeert, zet Hij Zich voor uw zaken in. Hij is u tot hulp in het water én in het vuur. De ene mens kan zóveel liefde hebben voor een ander dat hij hem, als hij kon, door het water en het vuur heen zou dragen. Maar God dóet het, en zegt: 'Ik ken uw wegen, Ik zie waar u gaat, Ik ken uw tranen en Ik tel die.'

Als God onze God is, dan is toch niemand zo gelukkig als wij! Dan zijn we zo rijk en zo blij. Vraag het maar aan Gods kinderen. Als ze op de goede plaats zijn, kunnen ze zingen, zelfs als er geen rund in de stal is. Ook dan kunnen ze zich in de Heere verblijden. Welgelukzalig zijt gij, o Israëel! Wie is een volk als u bent? Wie is aan u gelijk?

Ten slotte, als God onze God is, dan is Hij dat voor eeuwig en altijd. Een man verliest zijn vrouw, ouders verliezen hun kinderen, maar deze God is een onveranderlijke God; Hij zal tot in eeuwigheid onze God zijn.

Zou dit niet genoeg moeten zijn voor een goddeloze om zijn weg te verlaten? Is dit nog niet genoeg om zich tot de Heere te bekeren? Het zou toch méér dan genoeg moeten zijn. En toch wordt deze eis tot bekering nog verder aangescherpt met Gods ontferming. Als u Gods eis inwilligt, zal Hij Zich over u ontfermen en zal Hij u menigvuldig vergeven. Hier valt uw belijdenis van schuld in uw voordeel uit. Als u uw zonden belijdt, zal Hij Zich over u ontfermen. Als een mens zijn kind tienmaal vergeeft, en als een kind daarna wéér schuld belijdt, zeggen ze: ik kan je niet keer op keer blijven vergeven. Maar God zegt: ‘Als u treurt over uw zonden en als u tot Mij terugkeert met belijdenis van schuld, dan zal Ik u menigvuldig vergeven. En dan niet zevenmaal, maar zeventigmaal zevenmaal. Maar die stof bewaren we voor de volgende keer, omdat die voor nu te breed is.

3.

Op wie moet dit alles nu worden toegepast? Daarop antwoorden wij dat dit een les is voor

alle tijden. Het is niet alleen voor Joden of heidenen, maar voor ieder die een zondaar is en bekering nodig heeft. Ieder die op een verkeerde weg gaat, moet die verlaten en zich bekeren. Wat moet dit woord dan ook voor ieder een klemmende oproep zijn! Wat zou een veroordeelde niet doen om vergeving te ontvangen? Wat doet een kind niet om weer in de gunst van zijn vader te komen? Wat zou een onderdaan niet doen om de gunst van zijn koning te ontvangen? Zouden wij dan niets doen om de gunst van God te verkrijgen? ‘Ga dan maar dóór met uw zonden’, zegt God, ‘en zie dan wat daarvan komen zal! Als u uw zonden niet verlaat, als u zich niet bekeert, lees dan uw vonnis dat precies andersom is als de belofte: God zal Zich niet over u ontfermen.’ Hij zal tot u zeggen: ‘Lo Ruchama, niet-ontfermde.’ Hij zal uw zonden niet vergeven. U zult al uw schulden moeten houden, en de Heere zal u menigvuldig straffen. Nu kunt u nog kiezen! Wilt u op uw weg blijven? Dan zult u vergaan, en u zult moeten leven onder een zwarte wolk van Gods ongenoegen,

waaruit steeds weer druppels op u zullen regenen.

Toepassing

Welnu, dit is de uitleg van de tekst; u hebt het gehoord. We weten niet of we het mis hebben als we zeggen dat de woorden hun uitwerking al hebben gehad. Bij de een op de ene en bij de ander weer op een andere manier. Maar welke uitwerking had het op u? Ik geloof dat er hier zijn bij wie het zó was dat men zegt: ‘De predikant spreekt precies eender als mijn vrome ouders en vrienden hebben gesproken.’ Ik geloof dat er in deze kerk of in andere kerkgebouwen wel begraven zijn die u dit op het hart hebben willen drukken toen ze nog leefden. Het komt u nog weleens in de gedachten dat uw vader, uw moeder en uw vrienden ook zo spraken. Wel, dan zeggen we: in de mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan.

Ik geloof dat er hier ook wel zijn, die zeggen dat ze de bekering nog weleens ter hand zullen nemen. Wel, stel het toch niet uit en verhard uw

hart niet!

Weer anderen zullen zeggen: ‘Ik heb dit nog niet gedaan, maar ik neem het me wel echt voor.’ Wel, bent u er nog niet aan begonnen, en bent u al zo oud? Wanneer zult u dan eens beginnen? U moet er vóór uw dood toch wel mee beginnen! En neemt ú het zich dan voor? Ach, neem het niet in eigen kracht voor, maar zeg: ‘Heere, schep Gij in mij een rein hart!’ Ik denk dat weer een ander voor de dag zal komen met: ‘Ik kan het niet! Ik kan me toch niet bekeren? Kan een dode zichzelf levend maken?’ Tot deze mensen zeg ik: ‘Doe wat u zou doen als uw huis in brand stond!’ U zou zeggen dat u de vlammen niet kunt blussen, maar u zet het op een huilen en schreeuwen. Doe dat dan nu ook, en zeg: ‘Heere, help me; zonder U kan ik niets doen!’

Er zijn wellicht mensen onder u geweest die geraakt zijn. Maar u dacht: Ik ben nog zo jong, ik heb nog tijd genoeg om mij te bekeren. Dan antwoord ik u, dat u dit niet weet. Degene die morgen de dood zal vinden, heeft misschien ook gezegd dat hij nog heel veel tijd heeft en

op reis wil gaan naar Oost-Indië⁴. Gaat u morgen maar eens zien wat er met hem gebeurd is. U wordt mogelijk niet oud, en alle dagen loopt u het gevaar te sterven. Daarom moet u niet zeggen dat u nog te jong bent. Dien uw Schep- per maar in uw jeugd! Als uw arm uit het lid is of uw been is gebroken, dan zegt u toch ook niet dat het nog te vroeg is voor de behande- ling. Nee, dan zult u juist zeggen: ‘Hoe langer ik wacht hoe meer pijn ik moet lijden’.

Er zullen andere mensen zijn die juist zeggen: ‘Ik ben te oud, ik voel me afgeleefd, en ik heb er geen lust meer in.’ Wel, oude man of vrouw, hebt u er geen lust meer in? Maar... het is mis- schien het laatste jaar dat u bent ingegaan! U staat al met één been in het graf’.

Weer een ander zegt: ‘Ik heb veel te erg gezon- digd. Er is voor mij geen hoop meer.’ Ik ant- woord U: ‘Laat de duivel met zijn verdoemden dat maar zeggen; zij hebben inderdaad geen enkele verwachting meer. Maar u moet naar

4 Het tegenwoordige Indonesië was in Smijtegelts tijd Nederlands koloniaal bezit, en werd Oost-Indië ge- noemd, in tegenstelling tot West-Indië, onze vroegere kolonie in Zuid-Amerika, het huidige Suriname.

God toe gaan. Wie weet, Hij wil u nog genadig zijn!’

Of iemand zegt: ‘U beweegt me er bijna toe, ik zal het eens in overweging nemen.’ Maar dan antwoord ik u: ‘Kunt u niet beter resoluut besluiten om dóór te breken? Wat is bijna? Wat betekent het als u dicht bij de stad komt, maar dat dan de poort dichtgaat zodat u niet kunt binnenkomen?’

Een ander denkt bij zichzelf: Ik zal het in beraad nemen en erover denken. Maar ik antwoord u: ‘Met wie moet u te rade gaan, met vlees en bloed, met de duivel, met uw zondige vrienden, of met God? Hoe lang wilt u zich gaan beraden? Tot de dood komt?’

Een ander is misschien zó door de prediking geraakt dat hij zegt: ‘Ik zou wel willen, maar ik moet het achterwege laten vanwege mijn mensen, vanwege mijn ouders of vanwege mijn vrienden. Ik ben van hen afhankelijk, mijn mensen zullen er de gevolgen van ondervinden.’ Maar ik antwoord u: ‘Dit is een leugen; ieder zal zijn eigen pak dragen. De ziel die zondigt, zal de dood sterven. U moet God méér vrezen dan de mensen.’

Er kan ook iemand zijn, die zegt: ‘Als ik me bekeer, zal ik geen vrienden overhouden.’ Ik antwoord daarop: ‘U hebt het mis, de grote God zal uw Vriend zijn! De engelen zullen uw vrienden zijn, Gods kinderen zullen uw vrienden zijn, en in de wereld zal uw geweten uw vriend zijn. En dan hebt u geen andere vijanden dan de duivel, de wereld en uw eigen vlees.’ Maar al die vijanden zullen overwonnen vijanden zijn. Zondaar, u hebt nu helemaal geen vrienden. U hebt geen vriend in de hemel, want God haat u, en allen die in de hemel zijn, haten u. U hebt ook geen vrienden op aarde, want de kinderen van God zeggen: ‘Zou ik niet haten, Heere, die U haten?’ En de goddelozen haten elkaar alleen maar. En ja, ook in de hel hebt u geen enkele vriend. De ‘vrienden’ die u daar hebt, zijn als Judas of een verleidende Delila. Wie is er tegen uw bekering? Dat zijn alleen de duivel, de wereld, uw vrienden die u misleiden, en uw eigen vlees!

Een ander zal misschien vragen: ‘Is er naast u nog wel iemand vóór de bekering?’ Dan zeg ik: ‘Ja, de drie-enige God is ervóór, de engelen

zijn ervóór, Gods kinderen zijn ervóór en het Woord is ervóór!’

We hebben nu enkele uitwerkingen opgesomd en u goede raad gegeven. ‘Ja’, zal mogelijk iemand zeggen, ‘maar voor het mijne niet. Ik koester goede gedachten over mijzelf, ik denk dat ik de bekering al ontvangen heb. Weet u waarom, zult u zeggen. Nu, ik ben weleens bewogen geweest; ik heb toen tranen geschreid; ook was ik vroeger veel slechter dan nu!’ Dan zeg ik: ‘Hebt u niets anders? Dat kenden Ezau en Kaïn ook, evenals de mensen uit Ninevé. Die waren ook eens bewogen.’ ‘Ja maar’, zult u zeggen, ‘ik heb zoveel zonden nagelaten!’ Daarop antwoord ik: ‘Dat was misschien omdat u de strijd niet meer kon volhouden, u werd te oud, de zonde verliet u!’ En als u dan zegt dat u goede gedachten over uw bekering koestert, zal ik u enkele kentekenen schetsen. Kentekenen waardoor men kan weten dat iemand niet bekeerd is, en vervolgens kentekenen waaruit u zult kunnen opmaken dat u wel bekeerd bent. Daarmee zullen we deze prediking besluiten.

Waarom kunt u zien en waardoor kunt u weten dat u niet bekeerd bent?

Wel, zo iemand heeft daar helemaal geen zorgen over; hij is zelfs een vijand van al die zorgelijke gedachten. Hij leeft zó gerust alsof hij de zaligheid al in bezit heeft. Als u helemaal niet bezorgd bent over uw staat, dan bent u niet bekeerd. Dat moet toch blijken uit uw zuchten en schreien tot God.

Er kan ook iemand zijn die wel steeds duidelijk over de bekering heeft horen spreken, maar als je hem vraagt wat bekering is, zal hij zeggen: 'Wat is dat, bekering?' Zo iemand is niet bekeerd, want iemand die bekeerd is, weet wel waarover het gaat.

Een onbekeerd mens hoort ook niet graag over de bekering spreken. 'Wat die zaak betreft', zegt hij, 'ik wil er niet over horen. Dring er niet op aan, houd erover op, ik zal toch niet naar u luisteren.'

Er kan ook iemand zijn die soms heel bekeerd lijkt te zijn. Hij ligt bijvoorbeeld ziek op bed, en er wordt gezegd dat hij zal gaan sterven. 'O', zegt hij, 'mocht ik weer beter worden, dan

zal ik anders gaan leven dan ik gedaan heb.' Ik denk dat er hier wel zijn die dat gezegd hebben, namelijk dat ze anders zullen gaan leven dan ze gedaan hebben, en dat ze niet meer in zulke gezelschappen zullen komen als vroeger. Dat zeggen ze vaak onder veel tranen, zodat men denkt dat daar wellicht iets goeds uit zal voortkomen. Maar kijk later eens, dan ziet u dat er niets van terecht komt. Neem dit ernstig ter harte, als het zo weleens bij u geweest is. U stond op van het ziekbed, en de beloften bleven ziek op bed liggen.

Ook zij zijn niet bekeerd die in vroeger dagen of in hun jeugd weleens indrukken hadden; ze konden toen nog weleens schreien over hun zonden en dat zij nog onbekeerd waren. Maar in de dagen en jaren daarna is menigeen beschaamd dat hij zich toen zo schuldig voelde, zo nederig over zichzelf dacht en dat ook beleed. Maar nu zijn ze veel wijzer geworden en ze hebben er berouw over.

Er zijn mensen die zichzelf altijd raad weten te geven. Als ze al eens ontroerd zijn, weten ze dit in een oogwenk te beheersen. Weet u wat dat

is? Dat is een zogenaamde preek-emotie. Maar vóór het avond of morgen is, is men het weer vergeten. Als het zo met u is, kunt u niet gerekend worden onder hen die bekeerd zijn.

U zult uzelf afvragen wie dan wél bekeerd zijn. Als we aan uw ziekbed zouden staan, zouden we u moeten vragen of u bekeerd bent. En als u daarop met 'ja' antwoordt, moeten we vragen wanneer uw bekering plaatsvond en hoe het toeging. Welnu, denkt u nu eens in dat u ziek op bed ligt, en wij u het u vragen, dan zult u zeggen: 'Wilt u mij enige kentekenen noemen; help mij een beetje.' Dan vragen wij u:

Hebt u veel last van uw zonden gehad? Wilt u belijden dat u zo zondig bent en zo'n zondige natuur hebt? Drukt dit u zó dat de tranen u daardoor in de ogen komen? Ging u onder uw zonden gebukt?

Hebt u uw leven en al uw bezigheden voor God open neergelegd? Hebt u Hem gezegd waar en hoe u geleefd hebt? Hebt u in het bijzonder uw

zonden voor God beleden en waren die u tot grote smart?

Wij vragen u ook of u hebt leren beseffen wat God al vóór uw bekering voor u gedaan heeft. Moet u niet zeggen tegen God dat u een oproermaker was, dat u Hem altijd met uw on dankbaarheid beledigde en alleen maar kwaad tegenover goed kon stellen? Dan hebt u moeten belijden: ‘U hebt mij altijd wél gedaan, maar ik ben tegen U opgestaan!’

Toen u bekeerd werd, kroop u toen als een worm voor God, zodat men u in uw tranen zou kunnen wassen?

Was u verblijd toen u van genade hoorde en dat er gesproken werd over een Middelaar? En toen u hoorde dat Hij ook uw Middelaar wilde worden, ging u toen naar Hem toe en bleef u bij Hem? Vluchtte u naar Hem toe?

Werd u onder dit alles nederig en klein? En kon u alles wat naar de wereld smaakte niet meer verdragen?

Ging u alles mijden wat u tot zonde kon aanzetten of tot de zonde kon verlokken? Waakte

u over uw hart? Ging u alle gelegenheden en plaatsen waar de zonde bedreven werd, toen ook mijden?

En kwam de praktijk van de godzaligheid in uw leven? Ging u graag traktaatjes en boeken lezen die daarmee te maken hadden? Werd het beoefenen van de godzaligheid voor u onmisbaar? En vond u het ook goed als iemand u tot de beoefening van de godzaligheid aanspoorde?

We sluiten af met de vraag: Bent u bekeerd? Als u met 'ja' antwoordt, dan is het goed; het is goed als u de kentekenen van het leven uit God kent. Maar als die kentekenen heel anders zijn, is het ernstig. Wat zal het verschrikkelijk zijn om met een ingebeelde bekering in de hel te komen! Maar u die bekeerd bent, wat zult u ondervinden? God zal Zich over u ontfermen, en Hij zal u menigvuldig vergeven! Denk hierover na, en ik hoop dat God deze bekering u en mij zal schenken.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 12,- per jaar (10 ex.)

**Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:**

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl